

Rokotusohjelman hidastumisen vaikutuksista nykytilanteessa

18.4.2021

THL koronamallinnusryhmä

Simopekka Vänskä, Tuija Leino, Hanna Nohynek

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sisältö

- Skenaariot
- Tulokset
- Miten tehty, lisätietoa

Skenaariot

Skenaariot

Ensi viikosta alkaen:

1. AZ ja JJ jätetään pois
2. AZ ja JJ rajoitetaan 65v+
3. AZ ja JJ rajoitetaan 60v+
4. AZ ja JJ rajoitetaan 55v+
5. AZ ja JJ rajoitetaan 50v+
6. AZ ja JJ rajoitetaan 20v+

Epidemian skenaariot

- Nykyestimaatti
  - Havaittu laskutrendi jatkuu
- Korkeampi epidemia
  - Kontaktit +50% huhtikuun lopulla
- Valtakunnallinen näkökulma

DISCLAIMER: JJ:TÄ EI OLLA OTTAMASSA POIS, LASKENTA TEHTY VAIN MOLEMMILLE

Tilanne rokotusrekisteristä 17.4.2021

Rokotuskattavuus		0- 15	16- 19	20- 24	25- 29	30- 34	35- 39	40- 44	45- 49	50- 54	55- 59	60- 64	65- 69	70- 74	75- 79	80+	Kaikki iät
Ensimmäinen annos			1,4	3,5	5,2	5,8	6,7	8,6	10,9	13,9	17,2	23,5	45,0	79,2	86,8	87,3	22,8
Toinen annos			0,2	1,0	2,0	2,2	2,4	2,6	2,8	2,9	3,0	2,7	0,8	0,9	1,8	9,2	2,1

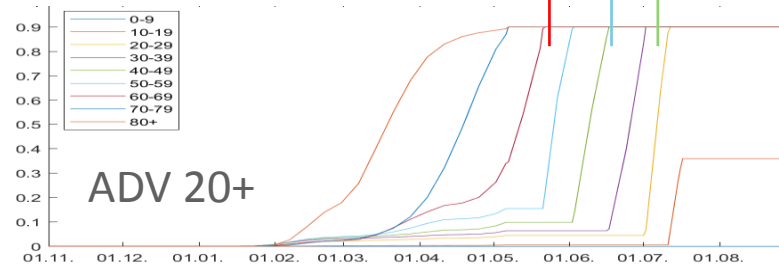
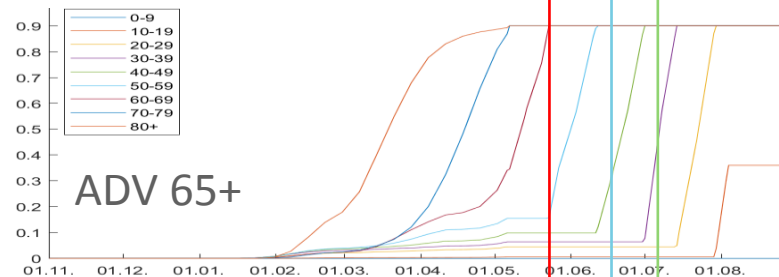
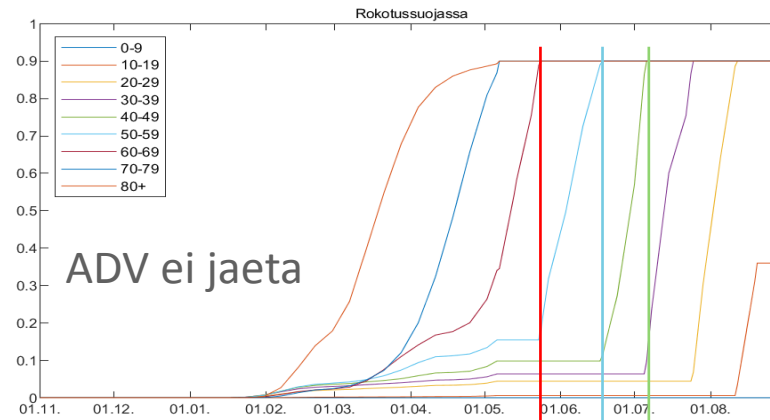
Skenaariot, rokotussuoja

Alkutilanne rokotusrekisteristä

- Skenaarion mukainen uusien rokottaminen
- 90% max kattavuus
- 21 pv suojan kehittymisen viive, kuvissa suojatut
  - Rokotetut olisi 3 vkoa varhaisempi käyrästä

Huom:

- Skenaarioiden ero 60+ ikäryhmissä on pieni, koska ero syntyy alussa erityisesti ADV 2-annosten korvaamisesta muilla
- 300k annoksen ero jakelun ja rokotusrekisterin lukujen välillä
  - Hyvä tiedostaa

1732295	1932572
1556480	1751882
175815	180690
149820	146055
31200	49347
1 267 678	Annettuja 1
116412	Annettuja 2

Oletuksia

Kausivaihtelu

- 25% (tasauspäivien välille cos-funktio)

Lähtötilanne

- Nykyinen $R_0 \sim 0.83$

Väestö

- Koko Suomen väestö

Rokottaminen

- 21 päivän viive rokottamisesta
- 80% rokotetehto toteutettu tartuntoja vastaan

Laskenta

- Tartuntojen leviäminen SEIR –mallilla
  - Laumavaikutukset tulevat huomioon otetuksi
- Tartunnoista tautiin (tapaus, ESH, teho, kuolema) –tautimalli
- Sovitettu Suomessa toteutuneeseen epidemiaan
  - Aineistot 15.4.2021 asti mukana (17.4. luettujen tietojen mukaan)

Joitakin huomioita 1/2

- Laskentaan vaikutusta 1.5.-31.8.2021
  - Tässä ei ole mallinnettu mahdollista suurempaa yhteiskunnan avaamista loppukesällä/syksyllä
- Laskennassa 10v ikäryhmät
  - 55+ ja 65+ rokottamisen rajat on toteutettu rokotuskattavuuden avulla. Esimerkiksi 65+ raja: kun 50%+ osuus 60-69 –vuotiaista rokotettu, niin sitten AZ ei enää näille anneta (ottaen huomioon rokotusrekisteristä nähtävä jo 60-64-vuotiaiden rokotuskattavuus)
- Epävarmuudet nykytilassa tai muussa: Ovat samat jokaisessa skenaariossa → vaikutus vertailuun on pieni:

$$(A+x) - (B+x) = A - B$$

Joitakin huomiota 2/2

- Laskelma on tehty molemmille adenovirusvektori-rokotteille
  - Pelkkä AZ jäisi näiden lukujen välille (JJ osuus noin puolet huhtikuun lopun jälkeisistä ADV ykkösannoksista – mikäli saapuvat)
- Muita virusmuunnoksia (esim. B.1.351) ei ole analyysissä:
  - Jos muut virusmuunnokset lisääntyvät, on mahdollista että rokotteet tehoavat heikommin. Jos eri tuotteet samalla tavalla heikompia, erotus ei välttämättä muutu nyt analysoidusta.

Tulokset

Skenaariot lukuina: 1.5.-31.8. tautitaakka

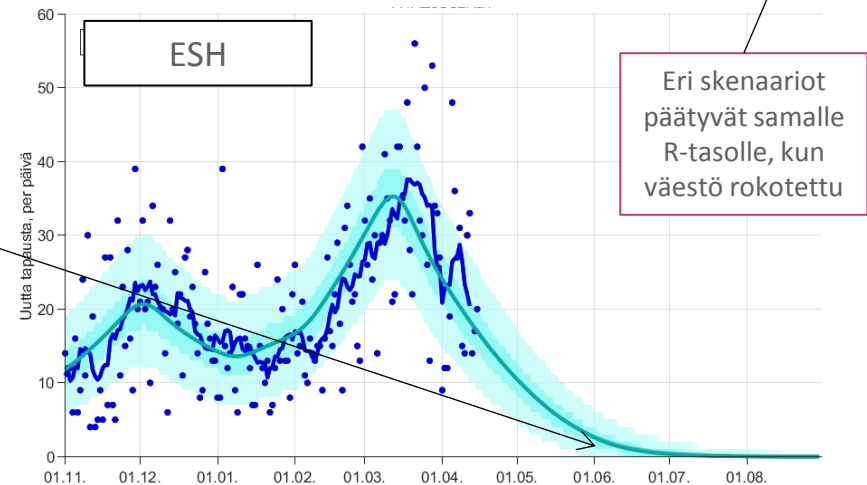
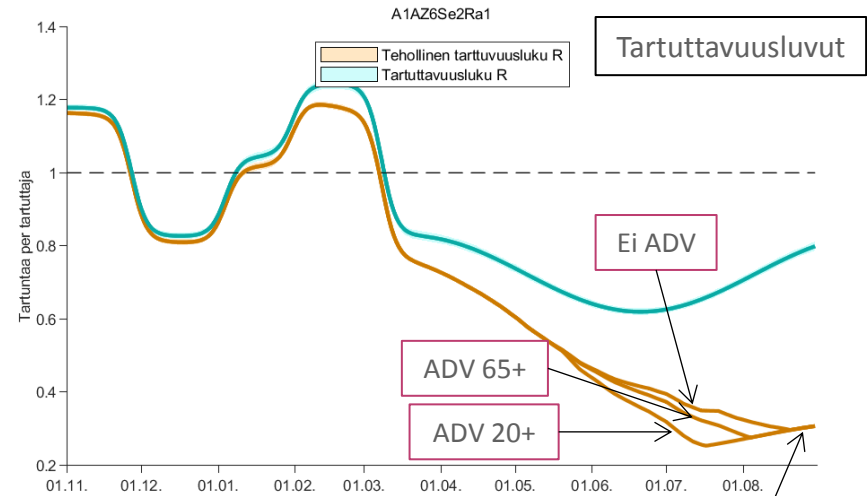
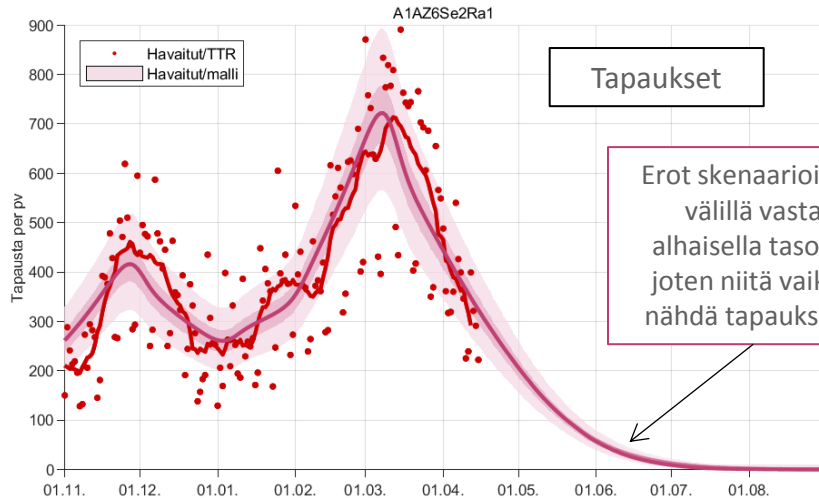
	Skenaario	Tapaukset	ESH	Teho	Kuolemat*	LY*
Nykytrendi jatkuu	ADV lopetetaan	6138	250	35	11	186
	ADV 65+	6080	248	35	11	184
	ADV 60+	6043	246	35	11	181
	ADV 55+	5995	243	34	11	179
	ADV 50+	5957	242	34	11	178
	ADV 20+	5913	241	34	11	177
Korkeampi epidemia	ADV lopetetaan	17550	601	80	34	555
	ADV 65+	16757	577	77	32	531
	ADV 60+	16429	564	75	31	517
	ADV 55+	16002	549	73	31	501
	ADV 50+	15642	537	71	30	490
	ADV 20+	15114	524	70	29	478

*) Ajalta 1.5.-31.8.2021 saaduista tartunnoista johtuvat koronakuolemat

Nykylasku jatkuu epidemiaskenaarioro

Kuvien rokotusskenaariot:

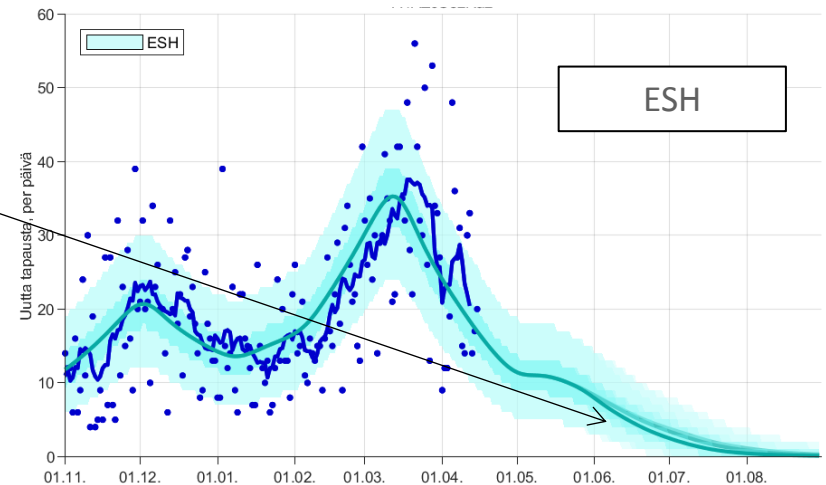
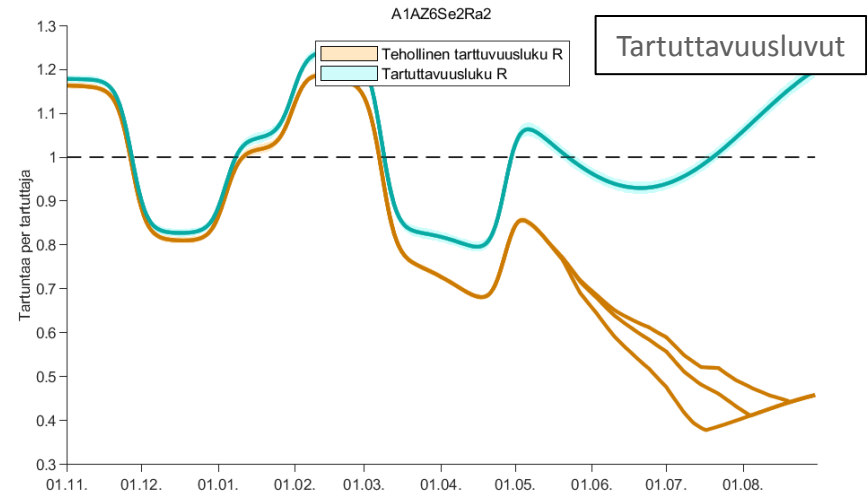
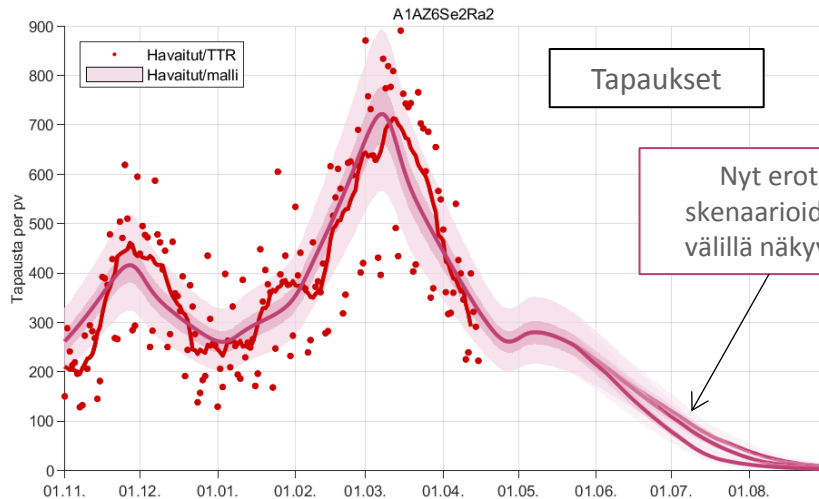
- AZ&JJ jätetään pois
- AZ&JJ rajoitetaan 65+
- AZ&JJ rajoitetaan 20+

Kontaktit +50% epidemiaskenaario

Kuvien rokotusskenaariot:

- AZ&JJ jätetään pois
- AZ&JJ rajoitetaan 65+
- AZ&JJ rajoitetaan 20+

Yhteenveto tuloksista

- Jos epidemia jatkaa nopeaa alenemista, niin ADV pois jättämisellä ei ole juuri mitään vaikutusta
  - Erot rokottamisesta tulevat vasta kun epidemia on hyvin alhaalla
- Jos epidemiaan tulee 50% kontaktien lisääystä vastaava nousu & laskun hidastuminen, niin ADV pois jättämisen vaikutus riippuu ikäraajasta (65+ – 20+)
  - 2-5 kuolemaa
  - 3-10 tehohoitoa
  - 24-77 erikoissairaanhoidoa

TTS –riskistä/AZ annetut annokset (rokotusrekisteri 18.4.2021)

Alaikäraja	16	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80
AZ NAISET	426	1723	2584	2781	3510	4506	5625	9334	13567	20140	55888	14779	4890	1159
Kumulatiivinen	426	2149	4733	7514	11024	15530	21155	30489	44056	64196	120084	134863	139753	140912
AZ KAIKKI	658	2574	3870	4371	5449	7426	9844	18328	27780	42695	111210	29388	9398	1914
Kumulatiivinen	658	3232	7102	11473	16922	24348	34192	52520	80300	122995	234205	263593	272991	274905

Vertailu TTS riskiin

Norjan
ilmaantuvuus,
myös meillä <60v

1 annoksen odotetut TTS
tapaukset,
2 annoksesta ehkä lisää

Odotetut TTS-tapaukset,
jos riski alla oleva

1.5.-31.8.2021 rokotetuille

90% rokotuskattavuus

Skenaario		Tapaukset	ESH	Teho	Kuolemat*	LY*	Uusia ADV-rokotettuja	3/100 000	2/100 000	1/100 000	2. annokset
Nykytaso jatkuu	ADV lopetetaan	6138	250	35	11	186	0	0	0	0	0
	ADV 65+	6080	248	35	11	184	0	0	0	0	151910
	ADV 60+	6043	246	35	11	181	5157	0.2	0.1	0.1	199762
	ADV 55+	5995	243	34	11	179	104090	3.1	2.1	1.0	326475
	ADV 50+	5957	242	34	11	178	201337	6.0	4.0	2.0	442050
	ADV 20+	5913	241	34	11	177	621879	18.7	12.4	6.2	885311
Korkeampi epidemia	ADV lopetetaan	17550	601	80	34	555	0	0	0	0	0
	ADV 65+	16757	577	77	32	531	0	0	0	0	151910
	ADV 60+	16429	564	75	31	517	5157	0.2	0.1	0.1	199762
	ADV 55+	16002	549	73	31	501	104090	3.1	2.1	1.0	326475
	ADV 50+	15642	537	71	30	490	201337	6.0	4.0	2.0	442050
	ADV 20+	15114	524	70	29	478	621879	18.7	12.4	6.2	885311

*) Ajalta 1.5.-31.8.2021 saaduista tartunnoista johtuvat koronakuolemat

Johtopäätöksiä

- Alle 60v asetettavalla ikäraajalla ADV-rokottaminen aiheuttaisi todennäköisesti enemmän TTS tapauksia kuin estäisi COVID-19 kuolemia, vaikka olisi +50% kontaktien mukainen epidemia
  - Nykyisellä epidemiatasolla ikärajan laskeminen 65→60 säästäisi 2 sairaalahoitoa, 0 teho, 0 kuolemaa
  - Pahemmalla +50% mukaisella epidemialla säästyisi 13 ESH, 2 teho, 1 kuolema
  - **Jos laskelmat koskisivat vain AZ:lle, niin erot ovat vielä pienempiä**

→Ehdotus:

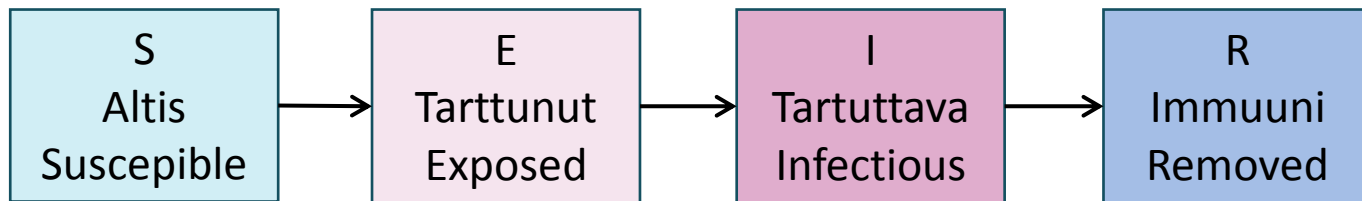
- Ikärajaa 65v+ ei kannata laskea
  - Käytännössä melkein sama (1. annosten kannalta) kuin lopetettaisiin, koska 65+ kohta jo rokotettu
- Vapaaehtoisesti alintaan 50/55/60v
  - Esim. jos on menossa korkean epidemian alueelle, vrt matkailijarokotteet

Lisätietoa mallista

Webinaarista 16.4.2021

<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tilannekatsaus-koronaviruksesta/koronavirusepidemian-mallinnusta>

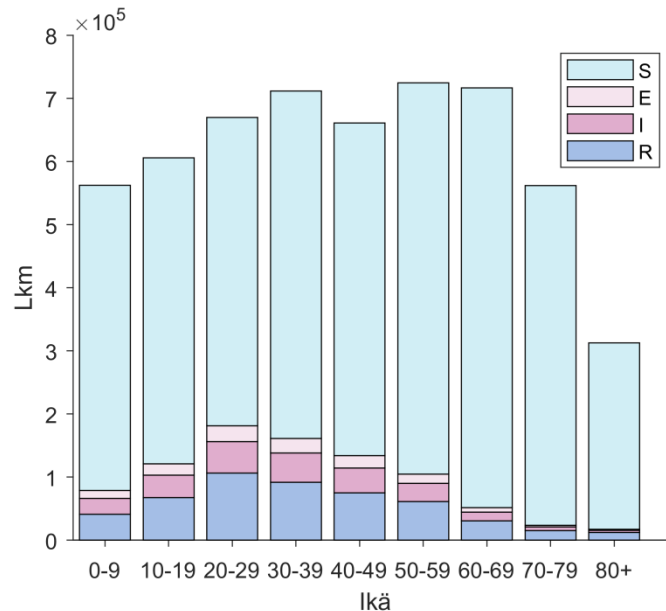
Malli

SEIR -malli tartuntojen leviämiselle

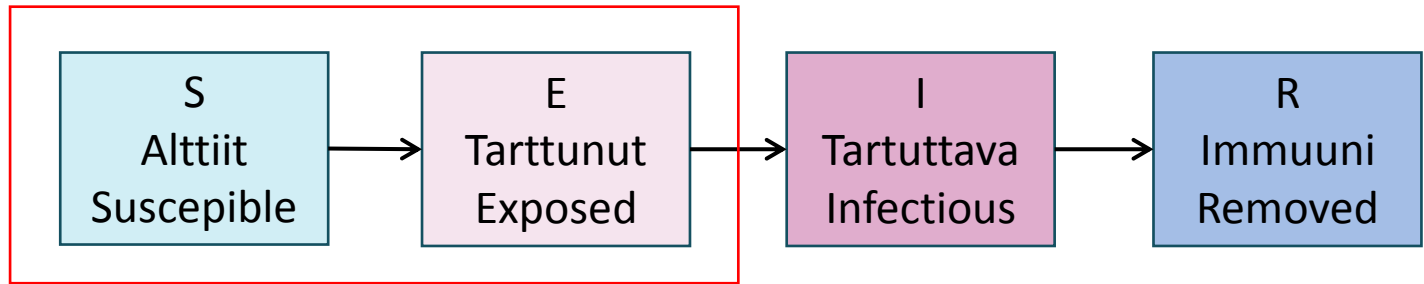
Kunakin päivänä:

- väestö on jakautunut tiloihin S/E/I/R
  - Ikäkohtaisesti

Huom: Kuvan SEIR-tilat eivät ole mittakaavassa visualisointisyistä

Malli

SEIR –malli tartuntojen leviämiselle

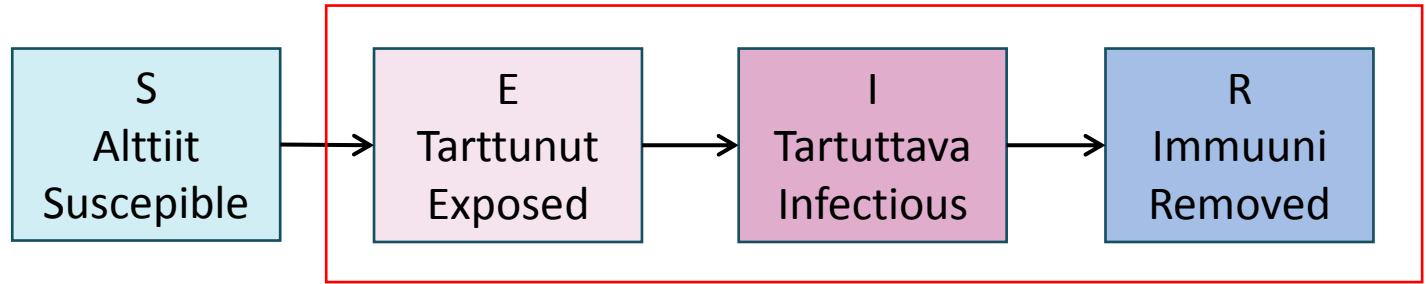
Kunakin päivänä:

- Yksilön tila voi vaihtua
  - Ikäkohtaisesti

$S \rightarrow E$

- Altis voi saada tartunnan
  - Riippuen siitä, paljonko tietyn ikäinen altis voi olla kontakteissa eri ikäisiin tartuttajiin
  - Ns. kontaktistruktuuri
- Rokottaminen mallissa toteutettu tartunnan saamista alentavasti
  - Myöhemmin tarkemmin

Malli

SEIR –malli tartuntojen leviämiselle

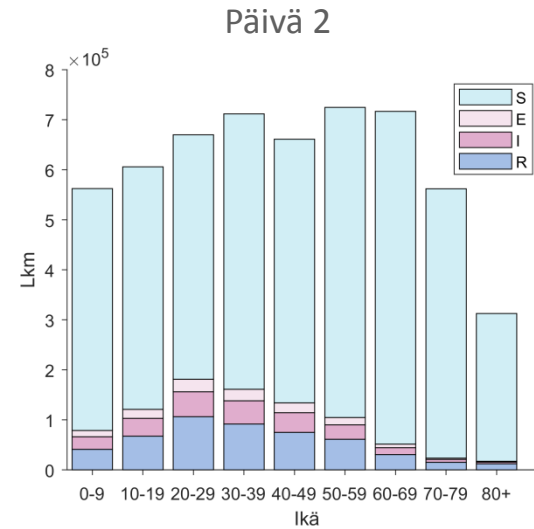
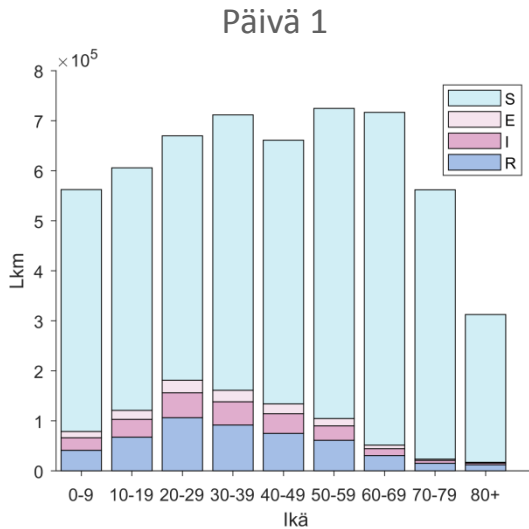
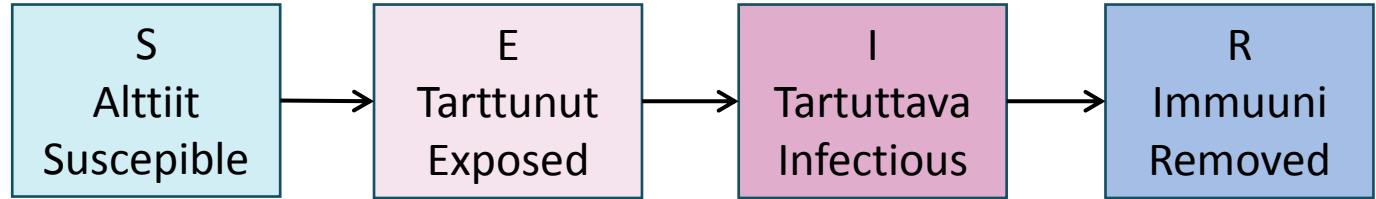
Kunakin päivänä:

- Yksilön tila voi vaihtua
  - Ikäkohtaisesti

$E \rightarrow I \rightarrow R$

- Tartunta kehittyy koronavirustaudin ominaisuuksien mukaisesti
  - Tartunnan saamisesta tartuttavuuteen
  - Tartuttavuuden päättymisen

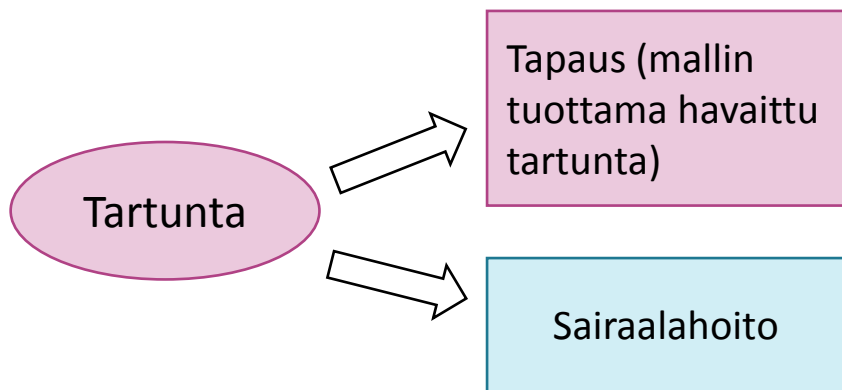
Malli

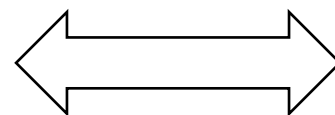
Epidemian kehittymisen laskenta = Mallilla simuloidaan, miten väestön SEIR-tilat kehittyvät päivästä toiseen

Mallin linkittäminen todellisuuteen:

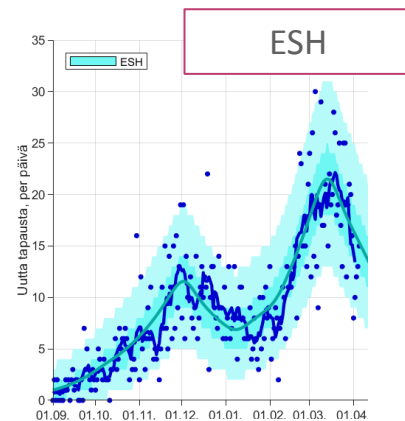
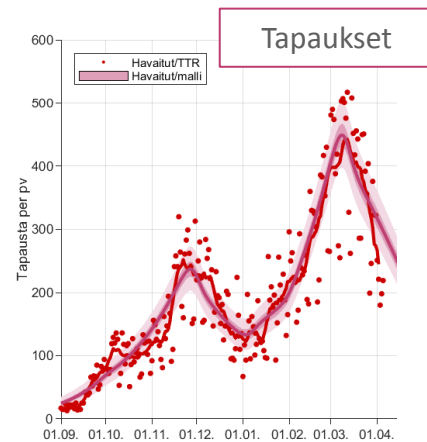
Tartunnan seurausten malli

Myös muuta aineistoa: tehohoidot, kuolemat, vasta-ainetestaus

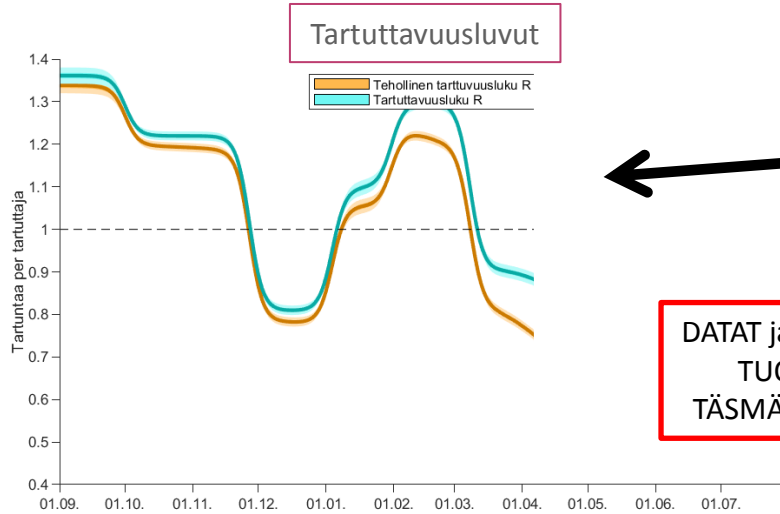

Mallin säädetään niin, että sen tuottamat tapaukset ja sairaalahoidot vastaavat toteutuneita (ikäryhmäkohtaisesti, myös muu aineisto)

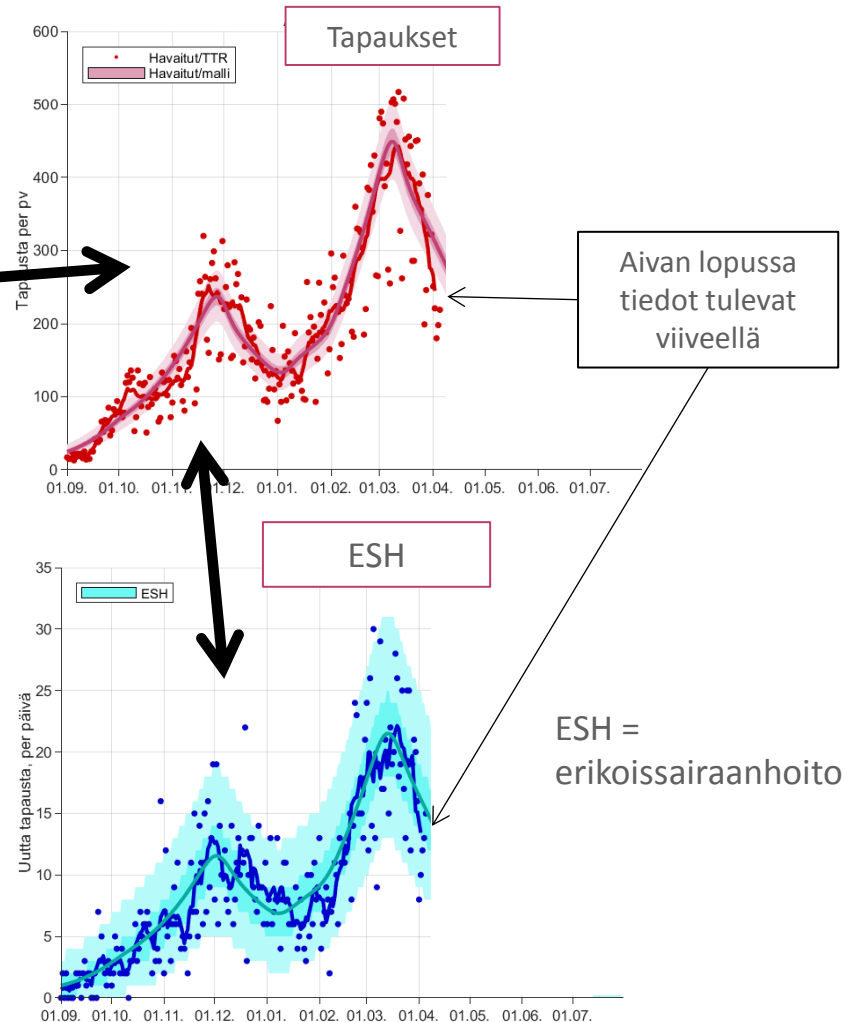
ESH = erikoissairaanhoido

Mikä on skenaario?

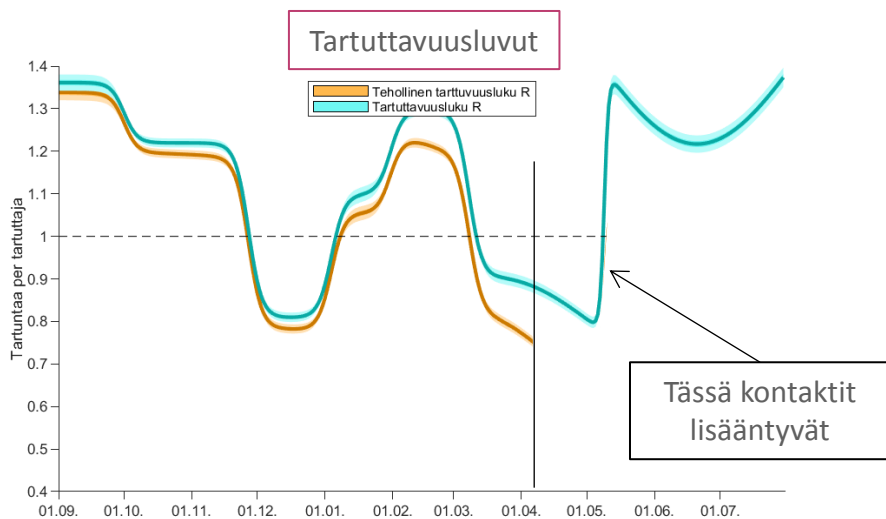
DATAT ja MALLIN
TUOTOS
TÄSMÄMÄÄN

- 1) Sovitetaan malli toteutuneeseen epidemiaan
  - Malli kuvaa epidemiaa nykyisyyteen saakka

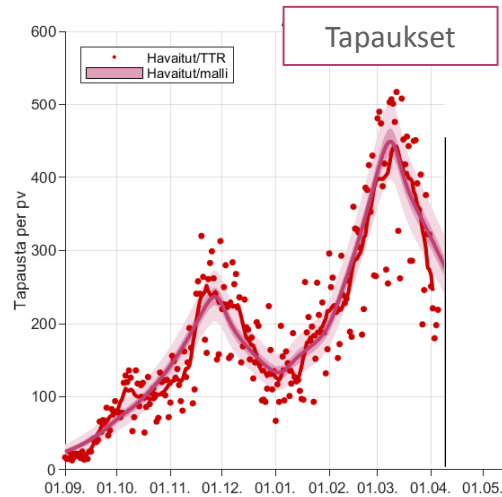

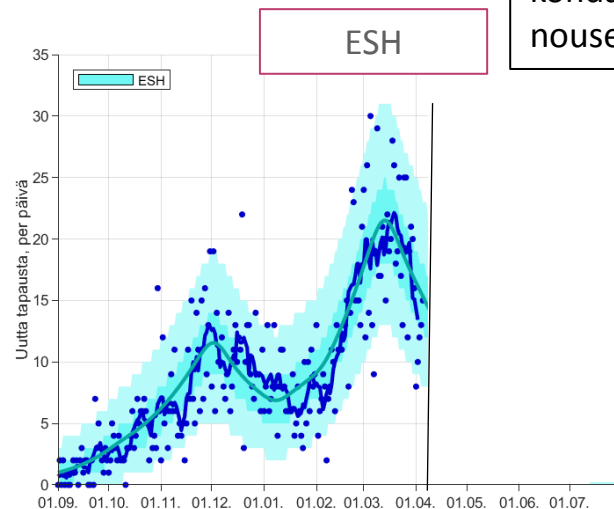
Mikä on skenaario?

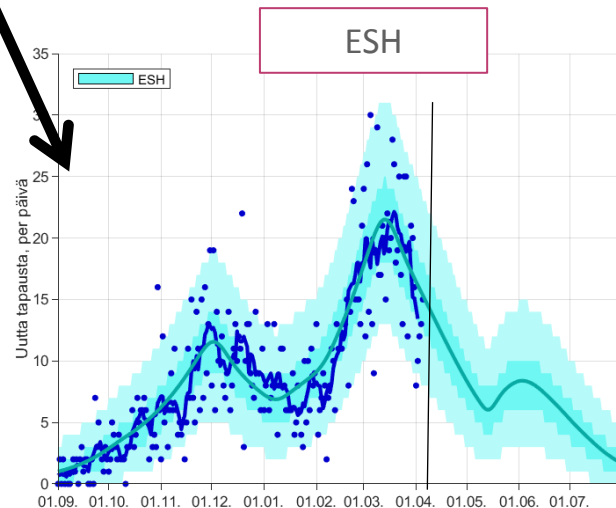
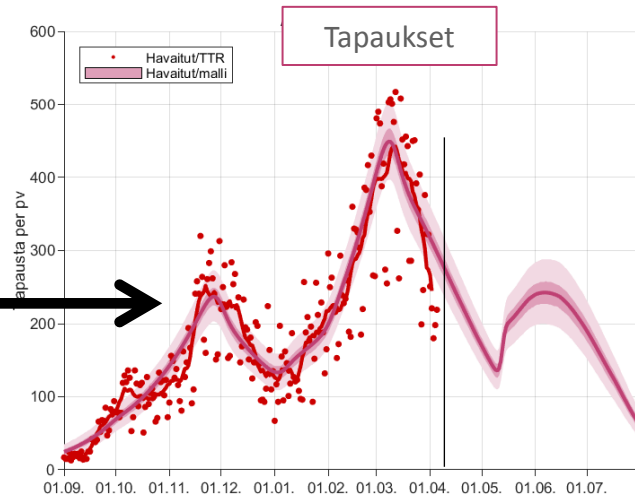
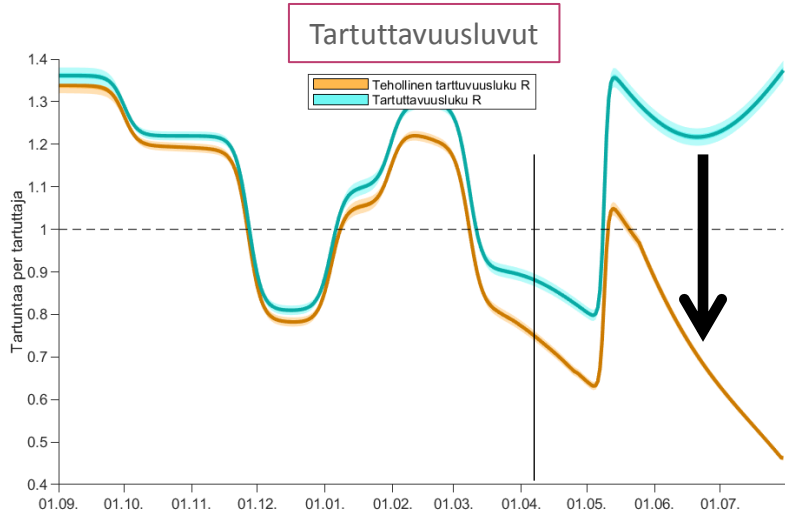
- 2) **Valitaan** skenaarion parametrit, eli ne seikat joita halutaan tutkia
- Esimerkiksi kontaktien (ja sitä kautta tartuttavuusluvun) kehittyminen

Miten paljon tapaukset ja ESH nousevat, jos valitussa kohdassa kontaktit nousevat?

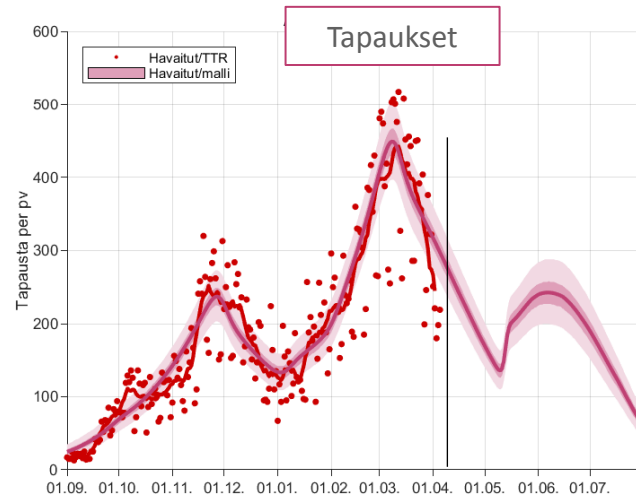
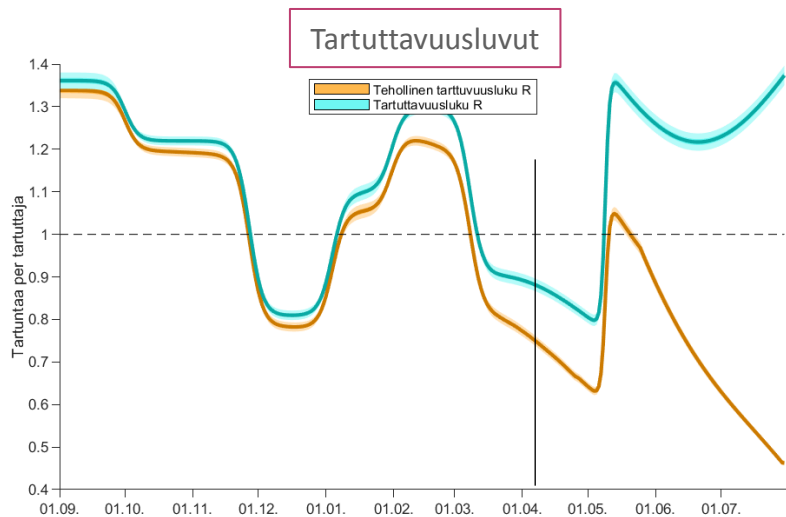

Mikä on skenaariorio?

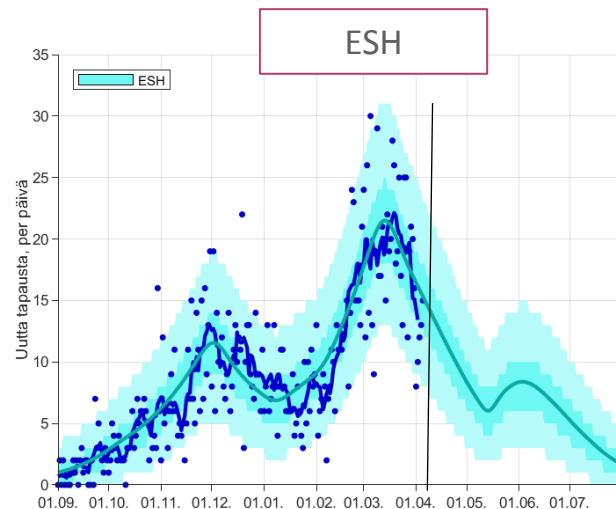

- 3) Lasketaan epidemian kehittyminen valitulla skenaarioriollla
- Miten paljon tapaukset ja ESH nousevat, jos valitussa kohdassa kontaktit nousevat?

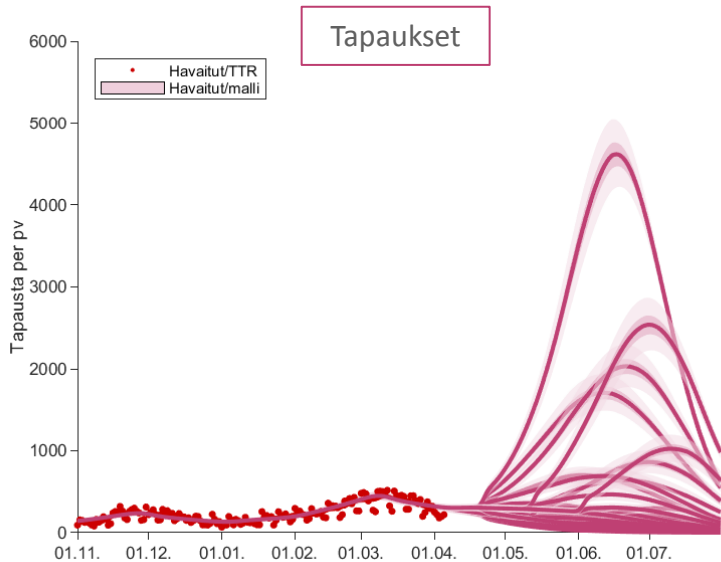
Mikä on skenaario?

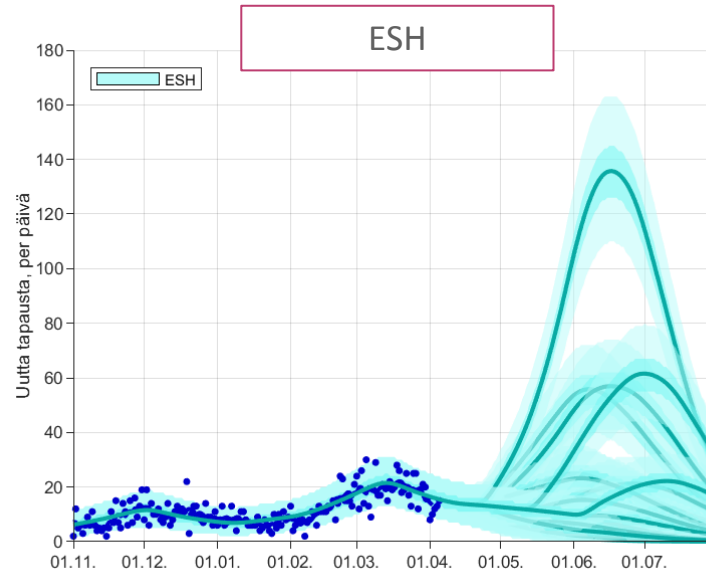
- 4) Lehestä saa lukea, että "THL ennustaa kontaktien nousevan toukokuun 10. päivä" ...

Mikä olisi ennuste → Kaikki skenaariot samassa

Tämä vastaisi ennustetta – jos skenaariot vielä painotettaisiin

Suuri haarukka/epävarmuus!

- Esimerkiksi kontaktien muutoksia ei voi tietää etukäteen

Miksi skenaarioita?

- Ennuste ei välttämättä ole kovin informatiivinen päätöksenteon kannalta, koska se ei kerro muuttujista, joihin voidaan yrittää vaikuttaa
- Skenaarion avulla voi tutkia, miten eri vaihtoehtoiset tilanteet eroavat toisistaan
- Minkälaisilla asioilla voidaan vaikuttaa positiivisesti kehitykseen
  - Mitkä eivät niinkään
- Tuntemattomien tekijöiden merkitysten tutkiminen